

Silent Bells

മധുമാൻ - അനുബന്ധ പഠനസഹായകസാമഗ്രി

CLASS-X

SANSKRIT

21-10-2020

WORK SHEET-9

मधुमान् नो वनस्पतिः।

आमुखम् ।

പൗരാണികഭാരതീയാഃ സസ്യസംരക്ഷണവിഷയേ
 ദത്തശ്രദ്ധാഃ आसन् । ജീവനസംരക്ഷണേ സംസ്കൃതീനാं പോഷणे
 च सस्यानां प्रमुखस्थानं तैः कल्पितम् । नास्ति
 सस्यमनौषधम् इति ज्ञातवन्तस्ते गृहं परितः
 विविधानि सस्यानि रोपयित्वा परिपालयन्ति स्म ।
 तुलसी-निम्ब-अशोक-आमलकी-हरिद्रादयः प्रायेण
 समेष्वपि गृहेषु रोपिताः । अपि च हरिद्रा
 सर्वविषहारिणी, आमलकी ऊर्जप्रदायिनी, निम्बः
 ब्रणनाशकः, तुलसी विषहारिणी इत्येवम्
 औषधगुणान् विज्ञाय तेषां गुणप्रभेदाञ्चाधिकृत्य
 बहुधा चर्चितवन्तः ग्रन्थान् विरचितवन्तः चासन्
 पूर्विकाः । कांश्चिद् अभिप्रायान् पश्यन्तु ।

दशकूपसमा वापी दशवापीसमो हृदः।
 दशहृदसमः पुत्रो दशपुत्रसमो हुमः॥

इति तरुमहिमानमधिकृत्य प्रथा सुविदिता खलु । सस्यानां परिपोषणे
 श्रद्धालूनां प्राक्तनभारतीयानां सामान्योऽभिप्राय एवात्र परामृष्टः । उक्तिरियम्
 आचार्यस्य सुरपालस्य वृक्षायुर्वेदः इति प्रसिद्धे ग्रन्थे दृश्यते ।

★• यथोचितं योजयत-

१.हरिद्रा	-	त्वग्रोगविनाशकम्
२.तुलसी	-	जठराग्निवर्धकम्
३.आर्द्रकम्	-	तेजोवीर्यवर्धकम्
४.निम्ब	-	वातपित्तज्वरादिहरः
५.आमलकम्	-	विषनाशकम्
६.मरिचम्	-	केशविवर्धकम्
७.जपा	-	रक्तशुद्धिकरम्
८.उदुम्बरः	-	कृमिनाशकम्
९.द्रोणपुष्पी	-	कण्ठशुद्धिकरम्
१०.आरग्वधः	-	प्रमेहचर्मादिरोगहरम्

★• नास्ति सस्यमनौषधम् इति विषयमधिकृत्य टिप्पणिं लिखत

Silent Bells

ഫസ്റ്റ് ബെൽ - അനുബന്ധ പഠനസഹായകസാമഗ്രി

★ • പദച്ഛേദം लिखत -

1. सस्यमनौधम्- _____
2. ज्ञातवन्तस्ते - _____
3. इत्येवम्- _____
4. गुणप्रभेदाच्चाधिकृत्य- _____
5. चासन्- _____
6. तरुमहिमानमधिकृत्य- _____
7. सामान्योऽभिप्रायः- _____
8. एवात्र- _____
9. उक्तिरियम्- _____

★ • उत्तरं लिखत -

1. मधुमान् नो वनस्पति सूक्तमिदं कस्मात् उद्धृतं ?
2. वायुशुद्धीकरणार्थं अणुनशीकरणार्थं च उपयुक्तं औषधसस्यं किं ?
3. परितः शब्दयोगे केन विभक्ति उपयुज्यते ?
4. वृक्षायुर्वेदस्य कर्ता कः ?
5. दशकूपसमा वापि..... इदं श्लोकं कस्मात् ग्रन्थात् उद्धृतं ?
6. कानिचित् औषधसस्यानाम् नामानि लिखत ?

- ★ • दशकूपसमा वापी दशवापीसमो हृदः ।
दशहृदसमः पुत्रो दशपुत्रसमो द्रुमः ॥

इति श्लोकस्य अन्वयं, प्रादेशिकभाषायां अर्थं च लिखत

समानार्थकपदानि लिखत -

द्रुमः- _____

Silent Bells

ഫസ്റ്റ് ബെൽ - അനുബന്ധ പഠനസഹായകസാമഗ്രി

★ • उदाहरणानुसारं लिखत-

१. आयुषः वेदः - आयुर्वेदः

वृक्षाणां वेदः - -----

२. तरुमहिमानम् - तरोः महिमा, तम्।

गुरुमहिमानम् - -----।

★ • सस्यसम्बन्धीनि सुभाषितानि समाहृत्य सम्पुटं रचयतु

CLASS _____ - SANSKRIT

